

Årsskifte i eKassaboken

Problemet

Det händer ibland att inkomster eller utgifter betalas in/ut under ett år men egentligen hör till verksamheten ett annat år. Det finns fyra olika scenarier när detta kan hända:

1. **En utgift betalas inte förrän efter årsskiftet.**

Exempel: Föreningen arrangerar en julfest och köper in julpynt som ska betalas mot faktura. Fakturan kommer inte förrän i januari och betalas då. Utgiften bör bokföras i verksamheten för år ett men utbetalningen från bankkontot görs inte förrän år två.

2. **En utgift betalas i förväg.**

Exempel: Föreningen köper under mellandagsrean varor som ska användas som priser vid en tipspromenad i januari. Betalningen görs i december men utgiften hör till verksamheten följande år.

3. **En inbetalning kommer för sent.**

Exempel: En medlem ska betala en avgift för deltagande i en kanothajk i september men tiden går och pengarna kommer inte in förrän efter årsskiftet. Verksamhetsmässigt hör inkomsten till år ett men på bankens kontoutdrag finns den på år två.

4. **En inbetalning görs i förväg.**

Exempel: Föreningen arrangerar en bussresa i januari. En medlem betalar in deltagaravgiften redan i december. Betalningen kom alltså in på kontot före årsskiftet men hänför sig till en verksamhet på nästa år.

Hur kan man bokföra detta på ett sådant sätt att

- alla kostnader och inkomster för verksamheten under ett år finns med i bokslutet för det året och
- alla in- och utbetalningar i bokföringen under ett år stämmer med bankens kontoutdrag?

eKassaboken har ingen funktion för att hantera skulder, fordringar, förutbetalda intäkter etc vilket alla större bokföringsprogram har. I de flesta fall handlar det i en mindre förening om så pass små summor att man kanske inte behöver bry sig om problemet. Bokslutet kommer ändå att ge en bra bild av vad föreningens verksamhet har kostat under året. Men ibland handlar det om en så pass stor summa att om den hamnar på fel år så ger inte bokslutet en rättvisande bild av verksamheten.

Lösningen

Det är då man behöver ta till ett trick: ett virtuellt konto där man kan "parkera" inkomster och utgifter över årsskiftet. Nedan ser du hur man kan skriva verifikaten för exemplen ovan. (Beloppen är i dessa exempel så små att de kanske aldrig behöver detta trick.)

Notera att in-/utbetalningen från bankkontot finns på det år då betalningen faktiskt skedde men att beloppet noteras på raden för "Evenemang" det år då evenemanget skedde.

Den rad som heter "Årsskifte" är det virtuella konto där beloppet "parkeras" över årsskiftet.

1. En utgift betalas inte förrän efter årsskiftet

Föreningen har alltså en skuld över årsskiftet.

År ett – julfesten

Nytt verifikat		nr: 1	
Dagens	Datum	2023-12-17 (åååå-mm-dd)	
Anteckning		Julpynt till julfesten	
Här finns pengarna		Inkomst	Utgift
A	Handkassa		
B	Bankkonto		
C	Årsskifte		347,00
Så här används pengarna		Utgift	Inkomst
1	Medlemsavgifter		
2	Bidrag		
3	Gåvor		
4	PR och information		
5	Evenemang	347,00	
Summa		347,00	347,00
Balans		0,00	Registrera nytt verifikat...

År två – fakturan betalas

Nytt verifikat		nr: 1	
Dagens	Datum	2024-01-16 (åååå-mm-dd)	
Anteckning		Julpynt till julfesten dec 2023	
Här finns pengarna		Inkomst	Utgift
A	Handkassa		
B	Bankkonto		347,00
C	Årsskifte	347,00	
Så här används pengarna		Utgift	Inkomst
1	Medlemsavgifter		
2	Bidrag		
3	Gåvor		
4	PR och information		
5	Evenemang		
Summa		347,00	347,00
Balans		0,00	Registrera nytt verifikat...

Beloppet syns i verksamheten år ett och på bankkontot år två.

2. En utgift betalas i förväg

Detta kallas i större bokföringsprogram "förutbetalad avgift". Det kan till exempel handla om hyror och prenumerationer som betalas i förväg.

År ett – inköp av priser

Nytt verifikat		nr: 1	
Dagens	Datum	2023-12-28 (åååå-mm-dd)	
Anteckning		Priser till tipspromenad jan 2024	
Här finns pengarna		Inkomst	Utgift
A	Handkassa		
B	Bankkonto		219,00
C	Årsskifte	219,00	
Så här används pengarna		Utgift	Inkomst
1	Medlemsavgifter		
2	Bidrag		
3	Gåvor		
4	PR och information		
5	Evenemang		
Summa		219,00	219,00
Balans		0,00	Registrera nytt verifikat...

År två - tipspromenaden

Nytt verifikat		nr: 1	
Dagens	Datum	2024-01-06 (åååå-mm-dd)	
Anteckning		Priser till tipspromenad	
Här finns pengarna		Inkomst	Utgift
A	Handkassa		
B	Bankkonto		219,00
C	Årsskifte		
Så här används pengarna		Utgift	Inkomst
1	Medlemsavgifter		
2	Bidrag		
3	Gåvor		
4	PR och information		
5	Evenemang	219,00	
Summa		219,00	219,00
Balans		0,00	Registrera nytt verifikat...

Beloppet syns på bankkontot år ett och i verksamheten år två.

3. En inbetalning kommer för sent

Föreningen har en fordran över årsskiftet. I större bokföringsprogram finns en särskild avdelning för fordringar, de är ju en del av föreningens tillgångar.

År ett – kanothajken

Nytt verifikat		nr: 1	
Dagens	Datum	2023-12-31	(åååå-mm-dd)
Anteckning		Resterande deltagaravgift kanothajk sept	
Här finns pengarna		Inkomst	Utgift
A	Handkassa		
B	Bankkonto		
C	Årsskifte	150,00	
Så här används pengarna		Utgift	Inkomst
1	Medlemsavgifter		
2	Bidrag		
3	Gåvor		
4	PR och information		
5	Evenemang		150,00
Summa		150,00	150,00
Balans		0,00	

År två – deltagaravgiften kommer in

Nytt verifikat		nr: 1	
Dagens	Datum	2024-01-28	(åååå-mm-dd)
Anteckning		Resterande deltagaravgift kanothajk sept -23	
Här finns pengarna		Inkomst	Utgift
A	Handkassa		
B	Bankkonto	150,00	
C	Årsskifte		150,00
Så här används pengarna		Utgift	Inkomst
1	Medlemsavgifter		
2	Bidrag		
3	Gåvor		
4	PR och information		
5	Evenemang		
Summa		150,00	150,00
Balans		0,00	

Beloppet syns i verksamheten år ett och på bankkontot år två.

4. En inbetalning görs i förväg

I större bokföringsprogram kallas detta "förutbetalda intäkter". Tekniskt finns de i föreningen men bokföringsmässigt är de en form av skuld – föreningen ska ju leverera det som någon har betalat för. Den som betalat in har en form av fordran på föreningen.

År ett – deltagaravgift betalas in

Nytt verifikat		nr: 1	
Dagens	Datum	2023-12-29	(åååå-mm-dd)
Anteckning		Deltagaravgift bussresa jan 2024	
Här finns pengarna		Inkomst	Utgift
A	Handkassa		
B	Bankkonto	135,00	
C	Årsskifte		135,00
Så här används pengarna		Utgift	Inkomst
1	Medlemsavgifter		
2	Bidrag		
3	Gåvor		
4	PR och information		
5	Evenemang		
Summa		135,00	135,00
Balans		0,00	

År två – bussresan

Nytt verifikat		nr: 1	
Dagens	Datum	2024-01-13	(åååå-mm-dd)
Anteckning		Deltagaravgift bussresa	
Här finns pengarna		Inkomst	Utgift
A	Handkassa		
B	Bankkonto		
C	Årsskifte	135,00	
Så här används pengarna		Utgift	Inkomst
1	Medlemsavgifter		
2	Bidrag		
3	Gåvor		
4	PR och information		
5	Evenemang		135,00
Summa		135,00	135,00
Balans		0,00	

Beloppet syns på bankkontot år ett och i verksamheten år två.

Men bokslutet då?

I bokslutet kommer raden för det virtuella kontot "Årsskifte" att ha ett belopp, eventuellt med minustecken. Det ska tolkas så här:

Utan minustecken = Förutom det som fanns i handkassan och på bankkontot så hade föreningen vid årsskiftet formellt även dessa pengar. Den utbetalning som gjorts hörde ju till nästa år (fall 2, förutbetalad avgift) *alternativt* det belopp som betalades in efter årsskiftet tillhörde ju föreningen redan vid årsskiftet (fall 3, fordran).

Med minustecken = Av det som fanns i handkassan och på bankkontot vid årsskiftet var detta belopp redan öronmärkt för en utgift som vi inte hunnit betala (fall 1, skuld) *alternativt* så här mycket av föreningens tillgångar vid årsskiftet hör egentligen inte till detta år (fall 4, förutbetalad intäkt).

I samtliga fall blir den sista raden ("Summa") i bokslutets Tillgångar-del korrekt: det är så här mycket föreningen formellt hade vid årsskiftet när justeringar gjorts för skulder, fordringar och sådana in- och utbetalningar som hör till nästa år.

Var noggrann!

Om man har flera verifikat som använder kontot "Årsskifte" så gäller det att hålla reda på alla olika belopp så att man efter årsskiftet kan hantera dem korrekt. Detta kan till exempel antecknas på en av de tomma flikarna och sedan kopieras över till nästa års bokföring.

Och glöm inte att saldot på kontot "Årsskifte" måste föras över till nästa års bokföring (precis som saldot på bankkontot och handkassan).

När man inte vet exakt belopp

Säg att föreningen till julfesten i december har anlitat en trollkarl som sagt att jobbet kommer att kosta cirka 1100 kr. Kassören vill gärna bokföra detta på innevarande år men vet alltså inte den exakta summan. När fakturan kommer i januari visar det sig att den är på 1165 kr. Hur gör man då?

År ett skriver man 1100 kr som utgift på raden "Årsskifte" och på raden "Evenemang".

År två skriver man 1165 kr som utgift på raden "Bankkonto". På raden "Årsskifte" skriver man 1100 kr som inkomst. För att balansera verifikatet skriver man mellanskillnaden, 65 kr som utgift på raden "Evenemang".

Om fakturan i stället var på 1050 kr blir det så här: År ett skriver man 1100 kr som ovan, år två skriver man 1100 kr som inkomst på raden "Årsskifte", 1050 kr som utgift på raden "Bankkonto" och mellanskillnaden, 50 kr, som inkomst på "Evenemang".

Mellanskillnaden kommer alltså att noteras i verksamheten på fel år, men det får vi helt enkelt leva med.